

Typografiske *anførselstegn* for forskellige sprog

» « „ “ « » “ ”

Typografisk er der udviklet to citationstegn (eller tegnpar), hvoraf det første kan vendes, det andet kan både vendes og placeres oppe eller nede. Det har ført til syv forskellige varianter der hver især er standard i to til syv-otte lande. Her følger de nationale standarder:

Dansk og tysk samt østrigsk

- (1) »Anførselstegn eller citationstegn«. »Anführungszeichen« – med tilhørende »enkeltcitationstegn«. Kaldes også vinkel-citationstegn eller franske citationstegn (i hhv. Danmark og Tyskland, for at skelne dem fra version 2 der også er standard i begge lande).

Dansk og tysk samt islandsk

- (2) Dette er den anden variant „danske“ og „tyske“ citationstegn (gåseøjne eller krøllede anførselstegn eller 99 fornedet og 66 foroven); den gælder også for de islandske „gæsalappir“ (som betyder gåsefødder!)

Engelsk og irsk:

- (3) “Quotation marks” hhv. ‘inverted commas’ (også kaldet 66 99, hhv. 6 9). Bruges dog af og til også i danske tekster – eventuelt særligt i tekster med stor hyppighed af ord i ‘enkeltcitationstegn’.

Svensk og finsk:

- (4) ”Anföringstecken”. Tegnene vender ens ved start og slut (gælder også den alternative, mindre almindelige variant: »citation»). Denne svensk-finske standard truer med at brede sig til Danmark pga. at den er gjort til standard i tekstbehandlingsprogrammet Word’s danske version! – Æstetisk og funktionelt må det siges om denne tegnsætningsstandard at den – til forskel fra alle de øvrige varianter – savner den markante typografiske angivelse af et citats begyndelse hhv. slutning. – Kun i svensk og finsk har man fundet på at lade start- og slutcitationstegn være nøjagtig ens.

Hollandsk, polsk og ungarsk:

- (5) „Aanhalingsteken”, „cudzyslow” og „idézőjel”, altså hvor start- og slutcitationstegn vender ens, men starter nede og slutter oppe.

Italiensk, spansk, portugisisk, svejtsisk, norsk, græsk, tyrkisk, albansk, bulgarsk, lettisk, litauisk, estisk, rumænsk, russisk, ukrainsk, vietnamesisk, arabisk:

- (6) «virgolette» (italiensk), «comillas» (spansk) – og de øvrige nævnte sprog, altså tegnene som i danske og tyske tekster (version 1), men omvendt ved start og slut.

Fransk:

- (7) « guillemets » – med tilhørende < enkeltcitationstegn > – altså samme som i (6), men med den ufravigelige regel at der er mellemrum efter start- og før slutcitationstegnet. En lignende regel gælder på fransk for udråbstegn, spørgsmålstegn og kolon : der skal mellemrum før !

Som det fremgår, er de franske citationstegn (bortset fra den særlige franske regel om mellemrum efter og før) de mest udbredte. De blev oprindeligt udformet af den franske trykker og stempelskærer Guillaume le Bé (1525-98), en af Garamonds samtidige, deraf den franske betegnelse *guillemets*.